

Asia: VN/20279/2023

Korkeimman oikeuden esitys lainsäädäntötoimeen ryhtymisestä, oikeudenkäymiskaaren muutoksenhakua korkeimpaan oikeuteen koskevien säännösten täydentäminen

1. Yleistä

Onko teillä yleistä lausuttavaa korkeimman oikeuden esityksestä?

-

2. Hyppyvalituslupa

Lausuntonne esityksestä koskien hyppyvalituslupaa.

Hovioikeus puoltaa esityksessä ehdotettua sääntelyä ns. hyppyvalituksesta. Ennakkopäätösperusteella myönnettävää jatkokäsittelylupaa koskevissa ratkaisuissa korkein oikeus on käsitellyt usein varsin monipuolisesti eri näkökohtia perusteen käsillä olosta. Siten lienee useimmiten jo prosessiekonomisesti järkevää, että korkein oikeus harkitsee asian loppuun asti ja lausuu kantansa. Sääntelyn etuna olisi todennäköisesti myös annettujen ennakkopäätösten määrän kasvu. Lisäksi menettelystä saattaisi olla se hyöty, että menestymisen mahdollisuuksia vailla olevat muutoksenhaut palauttamisen jälkeen annettavista hovioikeuden ratkaisuista vähenevät, kun asia on jo kertaalleen ollut korkeimman oikeuden tutkittavana.

3. Ennakkopäätöskysymys

Lausuntonne esityksestä koskien ennakkopäätöskysymystä.

Hovioikeus pitää kyseenalaisena, saataisiinko ennakkopäätöskysymystä koskevasta sääntelystä todellista hyötyä. Ruotsissa vastaava menettely on ollut varsin vähäisellä käytöllä, joskin aloitteen mukaan menettelyn käyttöala olisi laajempi käsittäen paitsi dispositiiviset asiat, myös indispositiiviset asiat mukaan luettuna rikosasiat. Hovioikeuden käsityksen mukaan useimmiten lienee mahdollista päästä vastaavaan lopputulokseen joutuisamminkin ajamalla ns. pilottijuttua tai ennakkopäätösvalituksella taikka nämä keinot yhdistämällä. Lisäksi vaarana on, että oikeudenkäynnin kohde muuttuu prosessin edetessä esimerkiksi niin, että hovioikeus arvioi asian oikeudellisesti toisella tavalla kuin käräjäoikeus, jolloin sen pyytämällä ennakkopäätöskysymyksellä ei olekaan enää merkitystä. Koska kuitenkin menettely saattaisi hyvinkin vaikuttaa asianosaisen

muutoksenhakumahdollisuuteen ja oikeudenkäyntikuluihin sekä käsittelyn keston, on perusteita katsoa, että ennakkopäätöskysymysmenettelyn tulisi olla mahdollista vain kaikkien asianosaisten nimenomaisella suostumuksella. Tämä olisi myös johdonmukaista suhteessa ennakkopäätösvalituksen edellytyksistä säädettyyn.

4. Muuta

Onko teillä muuta lausuttavaa korkeimman oikeuden esityksestä?

Lausunnon on valmistellut hovioikeudenneuvos Jaakko Rautio.

Helsingissä 13.10.2023

Hovioikeuden presidentti Asko Välimaa

Palomäki Pilvi
Helsingin hovioikeus